

Armand Eisman(n)

Armand Eismann¹ is de zoon van Mozes Eismann (Venlo, 1878) en Henriette Konijn (Luik, 1881). Mozes en Henriette trouwen op 21 april 1909. Uit dit huwelijk worden drie kinderen geboren, te weten Johanna (Anderlecht, 1910), Rosine (Anderlecht, 1912) en Armand (Scheveningen 6 juli 1915). Rond 1920 verhuist het gezin Eismann naar Brussel.

Na het overlijden in 1935 van zijn moeder Henriette woont Armand in bij Jacob en Sophia Noach in de rue Brogniez 108, Anderlecht (Brussel). Omdat hij van jongs af aan met mijn vader Sally Noach is opgegroeid noemt hij hem zijn half-broer. Armands vader woont dan op nummer 7 Rue Auguste Gevaert, Brussel.

Armand en mijn vader vertrekken al op 13 mei 1940² samen richting Parijs.

Na een reis van bijna vijf dagen komen zij terecht in Revel, een plaatsje niet ver van Toulouse aan de voet van de Pyreneeën. De groep waarvan zij deel uitmaken, rijdt naar het dorp Saint-Julia. Op 29 mei geeft de burgemeester van Saint-Julia toestemming aan mijn vader en Armand Eismann om naar Toulouse te reizen³. In Toulouse worden zij te

woord gestaan door de Nederlandse consul-honoraire A.J. Van Dobben. Die hen op dat moment niet verder kan helpen.

Zij reizen vervolgens naar Parijs, waar zij zich blijkbaar tevergeefs proberen aan te sluiten bij een legeronderdeel. Onverrichterzake keren zij na enkele dagen terug naar Toulouse.



¹ Eismann is de officiële familienaam, wordt vaak met één n geschreven. In principe schrijf ik met twee enne, tenzij overgenomen uit een document waarin Eisman geschreven staat. Overigens verklaart Armand bij zijn aankomst in Engeland in april 1943 dat de schrijfwijze van zijn achternaam met twee enne op een misverstand berust.....

² Volgens verklaring van Armand is de vertrekdatum 15 mei geweest

³ Mairie de Saint-Julia, sauf conduit 29 én 30 mei 1940

Armand Eisman(n)

Armand is lange tijd in Toulouse en omgeving blijven hangen⁴. In juli 1942 wordt hij te werk gesteld op het Office Néerlandais te Lyon. Mijn vader schrijft hier niet over in zijn boek *'Het moest gedaan worden'*. Wel blijkt uit documentaire bij het Nationaal Archief dat mijn vader hem⁵ 1000 Franse Frcs. leent. Op 20 september 1942 kan hij in een konvooi naar Spanje en op 6 oktober scheept hij in op het Spaanse passagiersschip 'Cabo de Buena Esperanza', dat naar Curaçao vaart. Daar arriveert hij op 27 oktober 1942. Na een opleiding in het Canadese Guelph arriveert Armand op 17 maart 1943 in Engeland. Tijdens de oorlog dient hij in de Prinses Irene Brigade, waar hij als grondpersoneel dienst heeft gedaan bij de RAF. In datzelfde jaar 1943 wordt hem het Kruis van Verdienste toegekend⁶.



Collectie Nederlands Instituut voor Militaire Historie



Fotoalbum Sally Noach

⁴ Zelf verklaart hij: *Ongeveer 8 maanden lang heb ik te Toulouse in een hotel gewoond, daar ik vrij veel geld bij mij had. Nadat dit opgemaakt was werd ik in het Centre d'Accueil (JN: Toulouse) geplaatst. Vanuit het Centre d'Accueil ben ik naar Clairfont gestuurd en vervolgens naar Roquerlan (Mazamet; JN: zo'n 100 km ten oosten van Toulouse) en Muret (JN: iets ten zuiden van Toulouse). In Juli werd ik te werk gesteld op het Office Neerlandais te Lyon bij den Heer Jacquet.*

⁵ en zijn zuster Rosine en nicht Sarah van Straaten

⁶ en in 1951 de gespen "Krijg te Land 1940 -1945" en "Normandië 1944"

Armand Eisman(n)

Op 26 april 1945 gaat hij met groot verlof, om op 11 januari 1946 een demobilisatie-reisorder te ontvangen. Hij dient zich in Brussel bij de Nederlandse consul aldaar te melden.

Handwritten document from the Dutch Consulate in Brussels, dated April 26, 1945. It is a 'Groot verlof' (great leave) for Armand Eisman, a Dutch citizen, to travel to the Netherlands to receive his demobilization travel order. The document is signed by the Consul and includes various administrative stamps and handwritten notes.

Official 'DEMOBILISATIE-REISORDER' (Demobilization Travel Order) from the Department of War. It is issued to Armand Eisman, a Dutch citizen, on January 11, 1946. The document contains detailed information about his travel, including dates, destinations, and the names of the officials involved. It is signed by the Minister of War and includes various administrative stamps and handwritten notes.

Daarna ben ik het spoor van Armand Eismann kwijtgeraakt ondanks naspeuringen op Facebook (mijn dochter Nathalie vanuit Londen) en het internet (mijn zoon Yves vanuit Mallorca).

Tenminste, zo eindigde ik het verhaal over Armand begin februari van dit jaar.

Maar Nathalie ondernam nogmaals een poging om hem via de sociale media te vinden. En zij had gelijk.

Op 10 april weet zij contact te leggen met de dochter van Armand, Yetty.

Yetty woont in Normandië. Inmiddels hebben wij al heel wat informatie uitgewisseld. Yetty vertelde mij dat haar vader, nadat hij in 1946 is aangekomen in Brussel daar trouwt. Vervolgens enige tijd in Marokko woont om weer terug te keren naar Brussel. Armand Eisman is op 27 oktober 1981 overleden.

Zo heb ik dit deel van mijn onderzoek alsnog kunnen afronden en ben daarvoor zeer dankbaar.

Armand Eisman(n)



Ik ben vooral gecharmeerd van drie foto's die Yetty mij van mijn vader heeft gestuurd. De kwaliteit is niet je dat, maar wel gedateerd '*Lyon, 23 maart 1941*'. Waarop mijn vader onder andere te zien is met bolhoed, een hoofddekseel dat vele jaren later steevast zijn hoofd zou sieren..

Armand Eisman(n)

Armands vader Mozes (Moise) is op 10 oktober 1942 met het XIII transport vanuit Dossin (Mechelen, België) gedeporteerd en op 12 oktober in Auschwitz vermoord.

Armands zuster Rosine die in juli 1942 ook in Lyon zou zijn geweest, werd op 3 februari 1944 vanuit Drancy (Frankrijk) naar Auschwitz gedeporteerd en aldaar op 2 maart vermoord⁷.

Volgens Yetty, de dochter van Armand, had Rosine een relatie (waren zij getrouwd?) met Joseph Quint⁸. Uit die relatie is rond 1936 een dochter Sonia geboren. Yetty weet van Sonia dat zij in de kazerne van Dailly (Schaarbeek, Brussel) gewerkt heeft. Wij gaan nu samen op zoek naar Sonia Quint.

Zijn oudste zuster Johanna is op jonge leeftijd (1932) overleden.

⁷ Over het lot van Rosine heb ik geen tweede bron gevonden

⁸ op 13 augustus 1904 in Odessa geboren